

ÇIFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASI YAPILAN ÜLKELERE BAĞLI DAR MÜKELLEFLER KURUMLARDA KURUMLAR VERGİSİNİN HESAPLANMASI

Mesut HIŞIL*

I. GİRİŞ

Günümüzde ülkelerin kendi kendilerine yeterli olma düşüncesinden uzaklaşarak ülkenin daha hızlı kalkınmasını sağlamaya yönelik çaba ve teşvikler sonucu yabancı şirketler kendi mukim oldukları ülke dışında da faaliyet göstermektedirler.

Yazımızın alt bölümlerinde de açıkladığımız üzere çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının yabancı şirketlere vergisel olarak ülke içindeki diğer şirketlere nazaran vergisel kolaylıklar sağladığı görülecektir.

Dünyanın küçülmesi ve artan ihtiyaçlar nedeniyle sermaye, işgücü ve teknolojinin değişimi kaçınılmaz olup ülkelerin yoğun ticari faaliyet gösterdikleri ülkelerle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları imzalamaları olağan hale gelmekte yabancı yatırımcılar daha bilinçli davranabilme yeteneği kazanabilmektedir.

II- ÇIFTE VERGİLENDİRME NEDİR?

Bir vergilendirme döneminde bir vergilendirme kaynağından aynı yapıda birden fazla vergi alınmasıdır. Şirketlerin kendi ülkeleri dışındaki faaliyetlerinden elde ettikleri kazanç o ülke mevzuatına göre vergilendirildikten sonra aynı kazanç için mukimi olduğu ülke tarafından da vergilendirilmesi çifte vergilendirme konusunu oluşturur. Bu nedenle ülkeler çifte vergilendirme anlaşması ile bu durumu önlemektedirler. Çifte vergilendirme anlaşması yapılmayan hallerde ise ülkeler bu durumu kendi vergi mevzuatı kapsamında ülke dışındaki faaliyetlerden dolayı ödenen vergilerin ülke içinde hesaplanacak vergilerden mahsubu suretiyle önlemektedirler. (KVK mad. 43)

Ancak daha öncede belirttiğimiz üzere, birbiriyle ekonomik ve ticari ilişkileri yoğun olan ülkeler, bu tür sınırlı vergi mevzuatı hükümleriyle yetinmek yerine kendi aralarında bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması akdetmeyi yeğlemektedirler.

(*) Vergi Denetmeni